

AKADÉMIA KLASICKEJ EKONÓMIE 2024

Návrat do budúcnosti

Ak by som chcel jednoducho charakterizovať budúcnosť, tak je to odpoveď na otázku, ako chceme žiť. Stačí nám to, ako je teraz, alebo máme ambíciu žiť lepšie?

Kúpna sila Slovákov patrí medzi najnižšie v Európskej únii, keď dosahuje len 51 % priemeru 25 člennej EÚ. (Sme Domov, 23. 08. 2024). Otázkou je, do akej budúcnosti sa vrátíme. Víziu budúcnosti nám načrtáva SMER so svojimi koalíčnými partnermi, aj s ich politikou na všetky svetové strany, ktorá má dopad aj na ekonomiku. Treba si uvedomiť, že je to snaha aby sa Slovensko stalo guberniou Moskvy. Oligarchia a politická moc nachádzajú súčinnosť. Je to útok na nás, ktorí tu žijeme. Cieľom je dostať od nás peniaze akýmkoľvek spôsobom. Podmienky, ktoré urýchlili tento proces našli vhodnú pôdu už počas vlád Matoviča a Hegera. Vzhľadom na interné i externé okolnosti sa skončili chaosom. Napomohla tomu pandémia, hospodárska kríza, vojna na Ukrajine. Ľudia tento stav charakterizovali ako – „krížom- krážom bordel.“ Tento stav ešte viac zvýraznil rozdelenie spoločnosti. „Pomohla“ tomu aj hybridná vojna. Ocitli sme sa v situácii, kde nikto nedokáže iniciovať víziu ekonomickej a politickej budúcnosti Slovenska, nieto ešte regiónov, kde klesá ekonomická výkonnosť.

Prioritnou témou súčasnej vlády sa nestala ekonomika, ale urýchlené procesy, zabezpečujúce beztretnosť novej moci. Likvidácia špeciálnej prokuratúry, zmena trestného zákona, odsúvali ekonomiku štátu na druho-treťoradé miesto, čo ešte viac prehĺbilo stagnáciu hospodárstva a postupne to zasahuje ľudí zdražovaním. Darí sa presviedčať ľudí, hlavne v okrajových regiónoch, že to tak musí byť a na vine je opozícia. V závese ide obmedzenie informácií v masmédiách, aj súkromných, už začína fungovať autocenzúra, hlavne televízie a rozhlas týmto trpia.

Takto rozdelená a manipulovaná spoločnosť je zneistená a viac zraniteľná. Mnohí si nevšimli, že to bol účel FICO-politiky. Opozícia to podcenila. Táto zmena zasiahla ľudí a nevedia nájsť súčinnosť nielen pri riešení osobných problémov, ale preklopilo sa to do komunít, miestnej a politickej roviny Slovenska. Nie je vzácnosťou nenávisť, osobná nevraživosť. Stojíme na stanici, kde sú dva vlaky, jeden smeruje na východ a druhý na západ. Vagón slovenskej politiky a ekonomiky stojí na slepej koľaji. Záleží od nás, kde tento vagón pripneme.

Je tu šanca stvoriť chrbtovú kosť ekonomickej súdržnosti?

Takéto otázky si treba klásť, lebo politická reprezentácia, vládnuca i opozičná, vidí tento problém, lenže teraz nestačí len vidieť. Treba aj vedieť, a to zatiaľ nie je k dispozícii nielen vo vládnej koalícii. Treba si pripustiť ekonomickú pravdu čo najbližšie, aby sa jej dalo rozumieť.

„Rozkvět lidské společnosti závisí na dvou faktorech: na schopnosti inteligentých lidí zformulovat zdravou společenskou ekonomickou teorii a na dovednosti těch samých nebo jiných učinit tuto teorii stravitelnou pro většinu.“ (Hans Hermann Hoppe, DEMOKRACIE BÚH, KTERÝ SELHAL. s.101)

Súčasná koalícia na čele so SMEROM deklaruje zmenu hodnôt, (napr. osobná sloboda, ekonomická sloboda), na autoritatívny smer pre ľud, nie pre oligarchov. Základ je pocit moci, ktorý sa usilovne buduje, ktorý sa realizuje súčasnou koalíciou. Ten nahradí doterajšie myslenie. Moc nám dá, čo uzná za vhodné a ešte budeme za to vďační. Nastane pokoj a pohoda, po ktorej tak túži súčasná vládnuca politická garnitúra, ale aj časť ľudí zo strednej a staršej generácie, ktorí nostalgicky spomínajú na socializmus. Likviduje sa takto stredná vrstva. Z prekážkovej dráhy na likvidáciu liberálnych demokratických hodnôt vypadne ďalšia prekážka. Elity, pokiaľ tu zostanú, budú vyhlásené za nepriateľov národa. Slovenskú okrajovú regionálnu dušu to poteší, lebo tu nie sú obľúbení ľudia s výnimočnými schopnosťami, tu je

oblúbený šedý priemer. Paradoxne títo ľudia chcú, aby ich deti boli výnimočné a úspešné. „Do psej matere“ (R.F.), ako toto skĺbiť!? Jednoduchá odpoveď vládnucej moci - vytvárať stranické elity. Tak toto sme tu už mali. To znamená vytvárať vrstvu, ktorá tu bude vládnuť. A sme naspäť v socializme! Bude to naše slovenské, čiže taká čistá slovenská demokracia, a nie „euroatlantickí sráči“, ako sa vyjadril europoslanec Erik Kaliňák (diskusná relácia televízie JOJ, 4.11.202.)

Nie sme „čisto slovenskí,“ nemáme svoje slovenské peniaze, nemôžeme si ich do vôle tlačíť, platí tu mena euro, to je na túto dobu východisko. Uľahčuje to slobodné cestovanie, je nám k dispozícii pracovný trh EÚ. Tak sa tu pretláča pocit ekonomickej solidarity, čiže tým, ktorí majú, sa zoberie a dá sa tým, ktorí nemajú. „*Porušovaní majetkových práv a vytváraní neprekonateľných bariér pro mobilitu vzhůru má vedle toho ještě další dopad: mezi těmi, kteří se považují za oběti (skutečné anebo domnelé), je posilován pocit solidarity. V důsledku obou techto skutečností začíná další zvyšování daní.*“ (Hans Hermann Hoppe DEMOKRACIE BÚH KTERÝ SELHAL s.53). Európsky trh sa so začudovaním pozerá na Slovensko.

Naša ekonomická konsolidácia začne v roku 2025, ale teraz už prebieha ďalšia konsolidácia, to je snaha o reguláciu myslenia ľudí súčasnými koalíčnými politikmi. Ich spoločným cieľom je usporiadaná spoločnosť, bez protestov podľa predstáv SMERU, HLASU, akceptovaním ich politiky, je prakticky torpédovanie demokracie, ktorej sme prišli na chuť po roku 1989. Vláda nebráni zvyšovaniu cien, lebo sa tým zvyšuje príjem do jej „kasy.“ Aj takto súčasná vláda vstupuje do ekonomiky a života ľudí. Vyhráza sa štátnou reguláciou cien (R. Fico, prejav oslavy 25 rokov SMERU, 17.11.2024). To už sa pripravuje vstup na cestu slovenského „orbánizmu“. Chaos v slovenských hlavách sa len takto stupňuje. Z pozadia vystupuje Mesiáš Slovenska a otíkať nás môže slovenská polícia už aj za priestupky.

Berieme plnými priehrštiami výdobytky Západu a Nežnej revolúcie z roku 1989. Cestujeme po svete, naše deti študujú aj v západnej Európe, USA, hrdíme sa ich úspechmi nielen doma, ale aj v zahraničí. Velebí sa minulý režim pred rokom 1989. Je to aj dôsledok politiky na všetky svetové strany. Lenže sa to aplikuje aj na domácej spoločenskej scéne. Ľudia hovoria o politike ešte aj doma a sledujú vyjadrenia svojich priateľov, dokonca rodinných príslušníkov. Vznik napätia v týchto vzťahoch je zjavný. Ľudia riešia veľkú politiku a miestne problémy, ktoré je dôležité riešiť, sa odsúvajú. Jednoducho povedané - Slováci vedia riešiť svetovú politiku a svoje problémy neriešia, čakajú, že ich budú riešiť politické špičky. Tie to nevedia a nechcú to priznať, tak ľudí zavádzajú svojimi tvrdeniami a zástupnými témami. Na našom slovenskom politickom nebi je to pachtenie sa po moci. Stačí sa pozrieť, čo dokazuje poslanec NR SR R. Huliak. Máme veľké politické hnojisko, v ktorom je pochovaná minulosť. Hrabanie politických kohútov na tomto hnojisku produkuje zástupné témy. Súčasná koalícia sa naučila riadiť chaos, a to je výsledok nástupu vedúcej strany SMEROHLASU. Presadzujú nadradenosť svojich myšlienok, naratívov, aj bez argumentácie, s odkazom, že naprávajú chyby predošlých vlád.

„*Relatívnu moc však možno získať oslabovaním iných.*“ (Timothy Snyder, CESTA DO NESLOBODY, s.191) To sú praktiky, ktorých sme svedkami dnes. „Paralelne bežiaca informačná vojna mala za cieľ oslabiť EÚ a Spojené štáty.“ (Timothy Snyder, CESTA DO NESLOBODY, s.191).

To sa stále deje a bohužiaľ svojimi postojmi sme sa stali súčasťou tejto vojny. Lenže to časom zasiahne našu životnú úroveň, to už predseda vlády v ruskej televízii vo svojom prejave nespomenul.

Šanca stvoriť chrbtovú kosť našej ekonomiky ostáva na občanoch a súkromnej podnikateľskej sfére, len tú sa pokúša kolonizovať súčasná koalícia. Je tu nádej na spamätanie sa. „*Nádej nie*

je presvedčenie, že niečo dobre dopadne, ale istota, že niečo má zmysel bez ohľadu na to ako to dopadne. „ (Týždeň 38/2024, SNAŽÍM SA BYŤ REALISTA, Martin Mojžiš s.12, citát Václava Havla).

Dostatková ekonomika - slovenská alternatíva

Dospel som k poznaniu, že dobre funguje rodinná i osobná ekonomika. Každý si vybudoval svoj systém riadenia financií, vykazuje to znaky ekonomickej súdržnosti. Ľudia hľadajú, ako zlepšiť svoje ekonomické podmienky. Jednoznačne platí: „Žiadna spoločnosť bez vlastníctva nemôže prežiť, prvotné je súkromné vlastníctvo.“ (Peter Gonda, AKE,16.11.2024). Značné percento ekonomicky činných ľudí si svoje príjmy zabezpečí tým, že pracuje v zahraničí, alebo svoju prácu predávajú zahraničným firmám. V regiónoch s nízkou ekonomickou výkonnosťou je to už pravidlom. Donesú do týchto regiónov peniaze a bez problémov akceptujú aj vyššie ceny tovaru, potravín, vecí osobnej potreby. Tak trocha deformujú lokálne príjmy a nútia miestnych zamestnávateľov k zvyšovaniu miezd. Doplnením tejto alternatívnej ekonomiky je investovanie do nehnuteľností a do komfortnejšieho vybavenia domácností. Tieto peniaze výrazne pomáhajú zvyšovať obrat v obchodnej sieti a naplňajú materiálne potreby ľudí. Podvedome v tomto štátnom ekonomickom chaose ľudia nachádzajú ekonomické istoty, o ktoré sa sami zaslúžili vďaka otvorenému pracovnému trhu v Európskej únii. Ľudia odchádzajú za vyšším zárobkom. Má to aj negatívny účinok. Spôsobuje to napätie v medziľudských vzťahoch, rodinné pomery trpia často aj dlhodobou neprítomnosťou člena rodiny.

Vládnuca garnitúra to využíva i k odvádzaniu pozornosti ľudí produkovaním zástupných problémov. Toto sa už stalo pravidlom súčasnej vládnej koalície a je to cielené širokospektrálne. Najviac to zasahuje dôchodcov. V podstate ide vždy o peniaze. Peniaze sú motorom motivácie ľudí, chceme sa mať lepšie a dvíhať kvalitu života. Toto oslovuje ľudí a nie politikov, tí sa majú príliš dobre. Malo by to byť naopak. Ekonomika by mala byť nástrojom ľudskej dôstojnosti. Keď sa o to budeme usilovať, posunieme sa dopredu. Vytvoriť podmienky pre efektívne prosperujúce aktivity by malo byť v záujme opozície ako alternatíva pre budúcnosť. Záleží, kto stvorí nadstavbu základu, či sa vôbec pustíme stavať a neuspokojíme sa pivnicou, nanajvyšším prízemím. Tu by mali vystúpiť z tieňa ekonomickí lídri. Politických lídrov máme dosť, ale ekonomika živí aj politiku, a to, keď si uvedomíme, nás posunieme dopredu. Problém je, že na to prišla i vládna koalícia a vznikla tu politická oligarchia. Je tu nebezpečie koloniálnej ekonomiky, ktorá ovláda ľudí. Ohlasované investície z Číny sa môžu prejaviť negatívnym spôsobom. Chyby budúcnosti, ich cena, politický dopad, môže byť závažná, taký drobizg, ako je Slovensko, môže byť ľahkým sústom.

Slovensko potrebuje úspešný príbeh

Toto je spoločenská objednávka, ľudia chcú byť úspešní a zároveň chcú, aby úspešné bolo aj Slovensko. „Zaplavili“ sme nielen Európu, máme amerických Slovákov, v Dubaji púštnych Slovákov, silnú komunitu máme v Čechách, tretie najväčšie slovenské mesto je Praha. Nórsko, Holandsko, Taliansko, Spojené kráľovstvo, Nemecko, Rakúsko, tam všade sú Slováci, ktorí sa dokázali presadiť. Toto je úspech ľudí, nie Slovenska. Politika ich tam vyhnala, politika by ich mala vrátiť. Ktorá z politických strán dobehne do cieľa tohto maratónu a dokáže to? Dovolím si tvrdiť, že žiadna, pokiaľ sa cesta na tom maratóne nevydláži demokraciou. Slovenskí podnikatelia, vo väčšine prípadov, neinvestujú svoje peniaze do verejného priestoru a verejných politík, napr. podpora umenia, vedy, sociálne programy. Existuje pár výnimiek, ako napríklad ESET, to je málo na rozvoj a skvalitnenie mnohých oblastí verejného života a spoločenského prostredia.

Už spomínaná hybridná vojna a dezinformácie nachádzajú živnú pôdu v oblastiach, kde je obyvateľstvo z rôznych dôvodov viac náchylné nekriticky prijímať manipuláciu, podporovanú i SMER-om. Staršia generácia nostalgicky spomína na „zlaté časy“ socializmu. Mladá generácia, produkt trestuhodne zanedbaného školstva, je rovnako vďačným objektom tejto manipulácie.

Prestali sme si vážiť ľudí a ich schopnosti, vážime si len peniaze. Peniaze nemôžu byť cieľom, ale len prostriedkom.

Elity, ktoré nám tu ostali, aj tie politické, musia súčasnú situáciu začať riešiť. Nestačia vyhlásenia v tlačových besedách, rozhovory v rádiu Expres, zachytáva to dosť široké publikum. Ale nerieši to miestnu problematiku, to očakávajú ľudia, chýba im návod. Osobnosti opozičnej politiky musia chodiť do týchto oblastí a to sa deje iba ojedinele. Rozdeľovať politicky a spoločensky ľudí nemá zmysel, síce sa autoritatívne ľahšie vládne, ale spájacím prvkom, čo vlastne každý pochopí, je ekonomika, ktorá musí produkovať kvalitu života ľudí tu žijúcich a potom sa budú vracieť nielen odídenci a vplyv politickej mafie sa môže oslabiť.

Dôležité je poznanie a k tomuto sme sa priblížili

Problémy sú našimi najlepšími priateľmi, hneď sú pri nás, dôverne nás poznajú a sú dotieravé. Táto doba nie je jednoduchá, ale máme výhodu, sme jej súčasťou. V predchádzajúcom texte som popísal, čo nás obklopuje. V tom sme sa naučili žiť a ďalej sa učíme spôsob, ako to všetko zvládnuť. To môžu urobiť len tí, ktorí tu zostali. Vybrali si túto možnosť, ktorá je obohatená dennou prítomnosťou prostredia a vlastnou skúsenosťou. Žiť na Slovensku je zážitok. Aby sme to prežili bez veľkých strát, tak použijeme to čo ovládame najlepšie, analytický prístup je aktuálny a potrebný:

1. Vytvorili sme si systém osobnej ekonomiky, ktorá prerastá, pokiaľ máme rodinu, do rodinnej ekonomiky.
2. Životná skúsenosť je dar doby a etáp nášho života. Je na nás, či si tento dar ponecháme, alebo ho niekomu a pre niečo dáme, ponúkame. Ľudia o tom diskutujú a predkladajú svoj názor, porovnávajú a to môže viesť k riešeniu
3. Máme stratégiu, ktorú podľa potreby aktualizujeme. To nás posilňuje v presvedčení, že veci zvládame. Tento postup môžeme uplatniť i v lokálnej politike a ekonomike. Každý sme osobnosťou, len to treba v sebe objaviť a hlavne používať na riešenie problémov, nielen svojich. Pretože problémov máme dosť, len riešiteľov je málo.
4. Hlúposť, klamstvo sa stalo bežnou súčasťou tejto doby. Odhaliť ich je našou povinnosťou.
5. Tvoje slovo je tým, čím si ty. Takto vieme ohodnotiť človeka, ktorý nás oslovuje. Slovo sa dá použiť ako handra na poutieranie „prachu“. Môže však niest aj múdrosť, ktorou slovo oslovuje ľudí.
6. S ľuďmi treba hovoriť, nie ich urážať. Používajme fakty na likvidáciu hlúposti a klamstva.
7. Náhoda je ojedinelý jav, na to sa nemôžeme spoliehať. Správna cesta je zdôvodnený, vyargumentovaný zámer, znalosť podmienok, výhod a rizík, na jeho realizáciu. To keď dokážeme aplikovať na zlepšenie a skvalitnenie nielen osobného života, posilní to našu dôveru a dokážeme zvládnuť nové výzvy a prejsť bezpečnejšie neistou a pre nás osobne nepoznanou dobou.

Nenárokuje si, aby toto bol návod na cestu k spokojnosti. Je to len jeden zo spôsobov, čo sa dá urobiť s tým, čo pokladám za reálnu možnosť, ako sa vymaniť z pocitu stagnácie

a beznádeje a dôstojne zvládať životné situácie, ktorým sme krátkodobo či dlhodobo vystavení.

Literatúra

1. Timothy Snyder: Cesta do neslobody. Vydavateľstvo Premedia, 2018

ISBN 978-80-8159-598-1

2. Hans Hermann Hoppe. Demokracie, bůh, který selhal. AUSEKON, ausekon.com. ISBN 9780765808684

3. Týždeň. 38/224

4. Televízia JOJ

5. Denník SME

6. STVR: Správy.

7. TA3: V politike.